

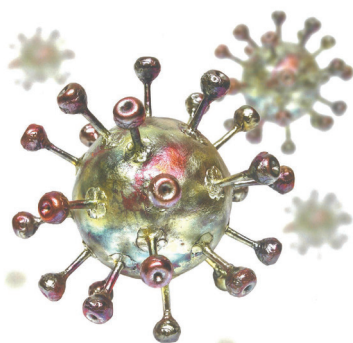
Oszvald Péter, Madarassy István:

Ami az ABC-n túl van

Második, bővített kiadás

Semmelweis Kiadó, Budapest, 2021

ISBN 978-963-331-137-0

Oszvald Péter

AMI AZ ABC-N TÚL VAN

Madarassy István
ötvs- és szobrászművész
alkotásaival

Vannak könyvek, amelyek már pusztán megjelenésükkel, nagyságukkal is tekintélyt, elismerést követelnek maguknak. Ezt érezheti az, aki kézbe veszi Oszvald Péter és Madarassy István kötetét. Belelapozva az a leginkább szembetűnő, hogy milyen sok, gyönyörködtető kispasztika- és szoborfoto található benne. Mindezek Madarassy István Kossuth-díjas ötvs- és szobrászművész alkotásai, amelyek szépen illusztrálják Oszvald Péter írói mondanivalóját.

Oszvald Péter elismert, sőt szeretve tisztelt tagja a hazai orvostársadalomnak, leginkább az aneszteziológusok, intenzívesek körében, mert ők úgy tekinthetnek rá, mint szakmájuk egyik alapítójára, nagy tanárára, olyan egyéniségre, akire az elmúlt évtizedekben mindig illett figyelni, javaslatait, erkölcsi intelmeit komolyan venni. Az olvasó már a könyv első lapjain sejtethi, hogy Oszvald főorvos igazán veretes gondolatokat, üzeneteket fogalmazott meg a kötetben. Erre utal az ajánlók személye: Kásler Miklós és Széll Kálmán professzorok, valamint Korzenszky Richárd dr., a Tihanyi Bencés Apátság perjele.

A fejezetek három nagy részbe csoportosulnak. Ezek között az első címe: „Az ABC-t meg kell tanulni”, vagyis a tételes szakmai ismereteket el kell sajátítani, a tapasztalatokat meg kell szerezni. Ebben a részben a szerző életútjának első évtizedeit

ismerhetjük meg az iskoláskortól az 1956-os forradalmi eseményeken át az egyetemi tanulmányokig. Lebilincselően élvezetes stílusban ír a szerző tanítómestereiről, orvospályája első munkahelyéről, a gyógyító munka szomorúan szép eseteiről, kutatómunkájáról. Minden fejezetből a szerző mély humánuma, betegszeretete, állandó tenni akarása, a szakmai munka minőségének javítási szándéka derül ki. A második fő részben („Hol végződik az ABC?”) a szerző az életpályája különösen érdekes, tanulságos eseményeit írja le. Az itt olvasható fejezetekből ismerhetjük meg az édesapjáról és a legkedvesebb munkatársairól őrzött emlékeit, a helyenként szomorú, néha nagyon humoros szakmai élményeit, politikai szerepvállalásának történeteit. Minden írásból az őszinte emberszeretet, az erkölcsi példaadás nemes szándéka érezhető. A harmadik rész címe megegyezik a kötet címével; itt tudjuk meg, hogy ki volt az a kollégája, aki arra kérte, előadásaival ne csak ismereteket, a tanulnivalót adja a hallgatóságnak, de beszéljen az ABC-n túli értékekről: a beteg méltóságának tiszteletéről, a követendő emberi, orvosi magatartásról, a szeretet és az egymás iránti tisztelet fontosságáról. Több fejezet szívhez szólóan szép gondolatokkal foglalkozik az egyik legfontosabb orvosi tevékenységgel, az újraélesztéssel. A fiatal orvoskollégákhoz is szól, elsősorban nekik ad tanácsokat, hogy munkájukban még inkább becsüljék, szerszessék beteg, szenvedő embertársaikat.

Minden pályakezdő és tapasztalt egészségügyi dolgozónak ajánlom a kötetet, amely illusztrációival és üzeneteinek értékével szakmánk legrangosabb művei közé sorolható. Élvezetes stílusa, mély erkölcsiségű gondolatai miatt a könyvet – orvosi bibliaként – ismernie kellene minden kollégának.

Bogár Lajos dr.

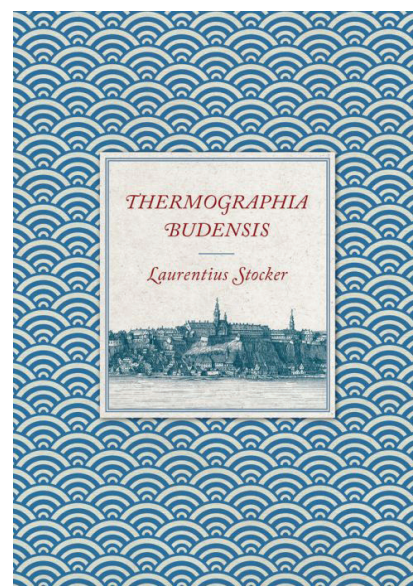
Laurentius Stocker:

Thermographia Budensis

Fordította: Magyar László András

Akadémiai Kiadó, Budapest, 2021

Gyönyörű kötetet tarthatnak kezükben azok a kivételezettek, akik a 100 számozott példány közül egyet birtokolnak. A kemény fedeles kötet dicséretesen szép borítóját Kaszta Móni tervezte, az Előszót Áder János köztársasági elnök írta. Először a 188 oldalnyi faksimilét lapozgathatjuk végig, amely a szerző 1721-ben Augsburg-

ban és Grazban kiadott latin nyelvű könyvét mutatja be. Utána következik 174 oldalon át a magyar nyelvű fordítás magyarázatokkal. A fordító közlése szerint ez a munka két kiadás alapján készült, az említett 1721-es mellett a Budán 1729-ben kiadottat is felhasználta. Első mondata tömören közli, miről is szól ez a könyv: „Budai hévíztan, azaz a Budán fakadó ásványvizek fizikai orvosi elemzése.” Részletebben meghatározva: a könyv a kor tudományos színvonalán foglalja össze a budai hévizek hidrogeológiáját, fizikáját, kémiaját, biológiai hatásait és orvosi alkalmazását.

Látható, hogy az eredeti kiadásban a szerző neve Stoker, míg a jelen szép kötet címlapján Stocker olvasható. Természetesen manapság az eredeti, latin nyelvű szöveg olvasása kevesek számára adatik meg, viszont a faksimile megjelenítés muzeális könyvvé emeli az Akadémiai Kiadó kiadványát.

Magyar László Andrásnak, a Semmelweis Orvostörténeti Könyvtár volt főigazgató-helyettesének fordítása az eredeti kiadás után pontosan 300 évvel először teszi lehetővé Stocker írásának tanulmányozását magyar nyelven.

A könyv befejező része a 39 oldalas tanulmány, amely mindent megmagyaráz. Ez öt szerző (Bálint Péter Vince, Magyar László, Mádlné Szőnyi Judit, Tömpe Péter és Bálint Géza) közös munkája, és alaposágát, tudományos értékét jelzi, hogy a számozás szerint 151 részletes lábjegyzetet tartalmaz. Ezek viszont olyan apró betűkkel kerültek megjelenítésre, hogy az idősebbek számára olvasási nehézséget okozhat, de a nagytító segít.

A fellelhető adatok szerint Laurentius Stocker, magyarul Stocker Lőrinc 1701-től Buda városának hivatalos orvosa, fizikusa volt. Születésének és halálának évét homály fedi, mint ahogy azt sem tudták felderíteni, hogy milyen egyetemen végezte tanulmányait. Mindenesetre művének első kiadásakor már 20 éve teljesített szolgálatot Budán, a hozzáértők viszont arra következtetnek, hogy a második kiadás évében, 1729-ben már nem élt.

A latin nyelvű könyv lefordítása, a könyv kiadása egyértelműn és kizárólagosan Bálint Péter Vince reumatológusnak, az Országos Reumatológiai és Fizioterápiás Intézet (ORFI) osztályvezető főorvosának érdeme, aki a MediArt 2012. évi 3. számában, a 44–47. oldalakon írt

Stocker könyvről és annak kiadási szándékáról. Bálint Péter írása a folyóirat „Könyvek sorsa” állandó rovatában jelent meg – a MediArt szerkesztőjének, e sorok írójának felkérésére.

Bálint doktor egyik szenvedélye az orvostörténeti könyvek gyűjtése. Ennek keretében kalandos úton került hozzá a szóban forgó igazi ritkaság. Tíz éve azt lehetett összegezni, hogy a hazai aukciókon ez a könyv 5 alkalommal került árverésre. Bálint Péter azonban úgy szerezte meg példányát, hogy 2011-ben Montreálból hozatta haza egy antikváriumból. S akkor alakította ki nemes tervét, hogy az eredeti kiadás 300. évfordulójára magyarul is megjelenjék a magyar orvostörténelem e jeles kincse.

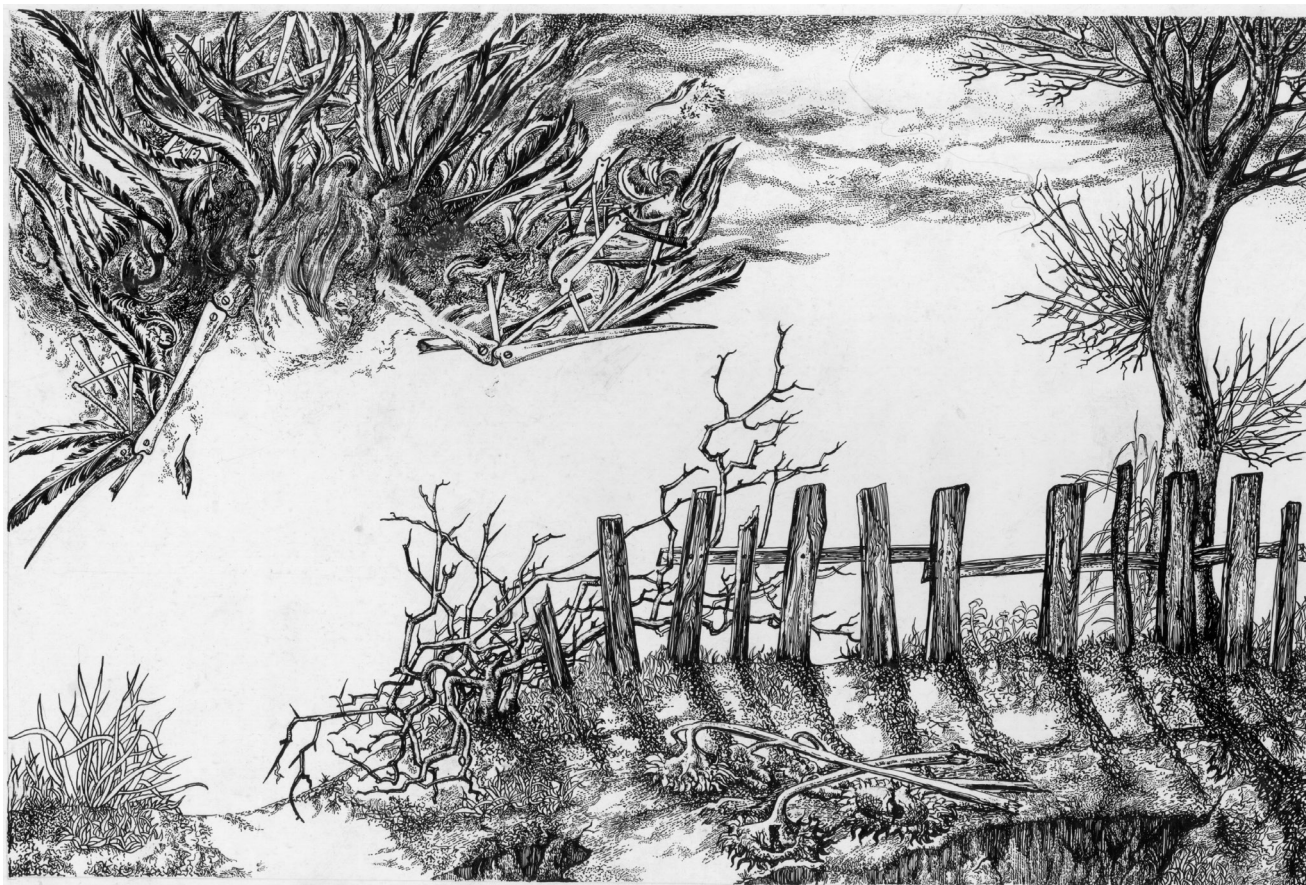
Sikerült! Gratulálunk hozzá a mentornak és az összes résztvevőnek.

Érdekesség, hogy az 1729-es, budai kiadású kötet a teljes terjedelmében olvasható a világhálón (annak, aki tud latin nyelven olvasni), mégpedig az Österreichische Nationalbibliothek közreadásában.

A kiadói könyvajánlás itt tekinthető meg: 10.1556/9789634547341.

Gömör Béla dr.

Főszerkesztői észrevétel: Szomorú egybeesés, hogy a könyvet fordító Dr. Magyar László András író, költő és műfordító 66 éves korában, a közelmúltban hunyt el. Értékes orvostörténelmi munkái miatt is nagyrabecsülésel őrizzük meg emlékét!

Révész Napsugár grafikája